

"KIES MEDICIJNEN DUURZAAM ALS HET KAN!"

"Goede zorg betekent ook dat je zorgt voor de planeet." Dat is het motto van Emily Dowdalls. "Ik heb een apothekersachtergrond. Ik weet dus veel over medicijnen. En ik heb in de klimaatbeweging gewerkt. Daar heb ik veel geleerd over eerlijke verduurzaming. Die twee dingen heb ik gecombineerd in mijn bedrijf De Klimaatapotheker. Ik ben er voor iedereen die wil verduurzamen met medicijnen."

Tijdens haar studie farmacie raakte Emily geïnteresseerd in duurzaamheid. "Ik hoorde over een overstroming door een leeg gekapte berghelling. Een volledig dorp spoelde weg. Ik realiseerde me dat de manier waarop we nu leven, niet houdbaar is."

Na een korte carrière als apotheker stapte Emily over naar de klimaatbeweging. "Ik leerde over de systemen die we als maatschappij hebben ingericht. Die kloppen niet. Maar ik leerde ook: wij zijn de maatschappij en wij zijn het systeem. Dus als we dat anders willen inrichten, dan kunnen we dat."

De zorg bleef trekken. Emily ging werken bij een organisatie die zich bezighoudt met beleid en regelgeving rondom dure medicijnen.

"Ik leerde welke regels er allemaal zijn rondom geneesmiddelen en hoe de sector werkt. Het werd me steeds duidelijker dat ik iets wilde doen met hoe die sector omgaat met duurzaamheid. Er bleek niemand te zijn die deed wat ik vind dat gedaan moet worden en daarom ben ik voor mezelf begonnen. Ik heb van mijn hobby mijn werk gemaakt. Ik ben een nerd en mag nu nerden op twee van mijn favoriete onderwerpen."

Gemaakt, gekozen, gebruikt

Met de Klimaatapotheker wil Emily dat er iets verandert aan hoe medicijnen worden gemaakt, gekozen en gebruikt. "Laat ik beginnen met zeggen: medicijnen geven een enorme gezondheidswinst. We kunnen niet zonder. Maar de balans tussen de gezondheidswinst en wat het kost - niet alleen in geld, maar ook voor de planeet - is zoek. Een voorbeeld. Je hebt dure en goedkope medicijnen. Die goedkope middelen zijn zo goedkoop omdat dat zo is uit-onderhandeld. We betalen niet de eerlijke prijs. De kwaliteit van het medicijn is hoog. Daar hebben we standaarden voor. Maar we hebben geen standaarden voor hoe de mensen die ze maken, worden behandeld en hoe er met het milieu wordt omgegaan. In Europa hebben we wel milieuregels, maar in

landen als India en China niet. Juist daar worden ze gemaakt. Het is ongezond om naast zo een fabriek te wonen. Het komt er dus op neer dat er mensen ziek worden door de medicijnen die ons beter maken. Toch gaat het hier in Nederland als het over verduurzaming gaat, bijna alleen over de effecten die geneesmiddelen in óns water hebben. Dat is niet klimaatrechtvaardig. Als we verduurzamen moeten we het op zo een manier doen dat iedereen er baat bij heeft, ongeacht waar je woont of hoeveel geld je hebt."

Wie kan wat doen?

Aan het productieproces van medicatie valt dus veel te verbeteren. Maar ook artsen en patiënten kunnen iets doen, stelt Emily. "Artsen kunnen zich de vraag stellen: kan ik in de behandeling kiezen voor een duurzame optie? Helaas is dat is lang niet altijd inzichtelijk. In de bijsluiter is namelijk niet te lezen hoeveel CO₂, water, en grondstoffen het heeft gekost om het medicijn te produceren. Ik vind dat we producenten moeten aanspreken. Waarom hebben wij geen informatie? Als we daar als gebruiker om vragen kan er een vergelijking gemaakt worden tussen de verschillende middelen."

Emily is zich ervan bewust dat patiënten medicijnen nodig hebben om te kunnen functioneren. "Allereerst: voel je niet schuldig. Medicijnen leveren veel gezondheidswinst op. Dus gebruik ze als je ze nodig hebt. Maar we moeten er zorgvuldig mee omgaan. Een aantal tips om dat te doen: probeer in de gaten te houden dat je niet meer krijgt dan je nodig hebt. Stel, je gaat binnenkort naar de reumatoloog en er is een kans dat je nieuwe medicatie krijgt voorgeschreven, haal dan niet voor drie maanden medicijnen bij je apotheek maar vraag actief of ze een gedeelte ervan daar laten. Of spreek degenen aan die in de zorgketen zitten. Dat kan bijvoorbeeld je apotheker zijn. Als een apotheker vijftig vragen krijgt over duurzaamheid, dan gaat die zijn leveranciers ook die vragen stellen. Tenslotte: kies duurzaam, als het kan."

Klimaatapotheker Emily Dowdalls: "Ergens anders in de wereld worden mensen ziek door de medicijnen die ons beter maken."

"Er is onderzoek gedaan naar pijnstillers. Paracetamol is veilig en het werkt, maar het is ook veilig voor het klimaat en het milieu. Het kost niet zoveel CO₂ om het te produceren. En als het in het oppervlaktewater komt, omdat we het uit poepen en plassen, breekt het goed af.

Dat is anders bij de NSAIDS, die zijn ecotoxisch, zoals we dat noemen. Vissen en waterdieren hebben daar last van en worden ziek. Hetzelfde geldt voor pijnstillers. Eén tube gel is genoeg om twaalf olympische zwembaden te vergifigen berekende een apotheker eens. Dat terwijl er maar zes procent van wat er in die gel zit door je lichaam wordt opgenomen."

Hoopvol

Als klimaatapotheker moet je een lange adem hebben, maar Emily is hoopvol. "Ik ben nu een jaar bezig. Ik praat dus pas één jaar over klimaatrechtvaardigheid. Maar ik merk al dat

het begint te echoën. Het werkt dus. De meerderheid wil dit, goed zorgen voor de planeet en onszelf. Door erover te praten groeit die roep om verandering in de sector. Dat is niet alleen in Nederland en in Europa zo. In India zijn mensen al lang bezig om die oneerlijke vervuiling tegen te gaan. En in Nieuw Zeeland is er in de gezondheidszorg erkenning voor de Maori-blik op gezondheid dat alles onlosmakelijk met elkaar verbonden is. Dit zijn allemaal andere bewoordingen voor hetzelfde doel. We zijn dus al met velen. We moeten alleen nog verbonden worden met elkaar. Recent heeft Zorginstituut Nederland gemeld dat ze duurzaamheid gaan meewegen in de zorgkeuzes. Als ik dat lees, kan mijn dag niet meer stuk."

MARLIES ALLEWIJN

